

Iz Ljubljane. — V državnem zboru prične se danes splošna razprava o državnem proračunu za leto 1889. Kolikor se čuje letos v splošni razpravi ne bo govorilo mnogo govornikov, ker ima ta že v soboto biti končana. Predpustne 4 dni ne bode sej, v prvi postni seji, ki ima biti v četrtek, pa se bode razpravljala vladni predlog o bratovskih zalogah (Bruderladen), za katere se namerava pustiti eno sejo. Potem pa bode neprenehoma tekla nadrobna razprava. Slovenski poslanci govorijo, kolikor se sedaj sodi, vsi pri državnem proračunu. V splošni razpravi oglašen je poslanec Šuklje, vsi drugi zbrali so si vsak po svojem večjem zanimanju izmed predmetov pri nadrobni razpravi. Akoravno se bode velika bitka za koroške Slovence bila pri premembi tamošnjega volilnega reda, bode tudi letošna budgetna razprava pokazala, da se slovenski poslanci nikakor ne dajo motiti, še manj pa ostrašiti z umetno osnovanimi protesti in ugovori koroških Nemcev in nemškutarjev. Borba za narodne pravice koroških in primorskih Slovencev trajala bode toliko časa, dokler se one pravice ne vresničijo. Krik nemškutarjev o motenji sedanjega narodnega miru na Koroškem, je prepuhla fraza in pri razumnih ljudeh ne velja piškovega lešnika. Še bolj neumen pa je ugovor, da bi bilo področje vsakega poslanca omejeno samo na deželo, v kateri je bil izvoljen. Ako bi se sprejelo to načelo, potem pa proč z državnim zborom, in področje njegovo razdeli in razkosa naj se med deželne zборе. Slovenskim državnim poslancem priporočamo toraj tudi dalje še pogumnost in vstrajnost. Do sedaj zmagovali so duševno še pri vsaki borbi, akoravno stvarni vspehi niso bili v razmeri z zmagami, se venderle stvar vedno obrača na bolje in le pri vladi je, da enkrat nasprotnikom odtegne s krepko roko podporo, katero do sedaj nahajajo v njenim osebi. Prepričani smo, da je le še ped časa do one dobe, ko bode Slovenec sam in prosto določeval o osodi svojih narodnih pravic tudi na Koroškem, Štajerskem in Primorskem.

— O stanji osepnic (kozá) na Kranjskem proglasil je uradni list nekoliko statističnega gradiva, katero kaže, da koze po Dolenjskem izrekoma v Krškem okraji, hudo razsajajo in tudi pobirajo mnogo žrtev. Prikazujejo se pa tudi zopet v Ljubljanski okolici in po Gorenjskem. Županom po deželi priporočamo največjo pozornost, in strogost. Vsak slučaj naj nemudoma naznanijo okrajni gosposki, naj strogo pazijo, da se strogo vrše naredbe zoper razširjenje nalezlivke. Le ako vse moči složno sodelujejo, je mogoče take bolezni omejiti na manji kraj, na krajši čas. Pa dolžnost spolnovati morajo vsi. Malomarnost onih, ki imajo večje dolžnosti, maščuje se toliko huje.

— Letošnji Vodnikov ples v ljubljanski čitalnici, ki se je zavolj smrti cesarjevičeve preložil na minulo soboto, bil je sicer sijajen, toda premalo obiskan.

— Dr. Jakob Šegula dal se je vpisati v listo odvetnikov s sedežem delovanja v Celovcu.

— Državni proračun za leto 1889. kaže po ravno razdeljenem poročilu budgetnega odseka skupnih do-

hodkov	542,800.274 gld.
in skupnih troškov	539,980.215 „
toraj presežka	2,820.059 gld.

To je redka prikazen, kakoršne naša država po svojih proračunih ni vajena.

Po državnih računskih sklepih, kaže pač leto 1871. in 1872. presežka: prvo 10,651.553 gld., drugo pa 14,167.933 gld. pa v oni dobi gospodarske povzdige prodajalo se je državno nepremakljivo imetje v veliki meri, dalje pa kaže računski sklep za leto 1886. tudi presežka 2,773.359 gld. nasproti proračunu, ki je kazal primanjkljaja 8,791.930 gld. To leto poveksali so se državni troški za okroglo 5 milijonov, dohodki pa za okroglo 17 milijonov.

Skupne potrebščine za leto 1889. so večje za 17½ milijonov, manje pa za 16 milijonov, toraj v celoti večji za 1,453.287 gld. Največje poveksanje je pri obrestih za državni dolg, ki znaša nad 8 milijonov, največja prihranitev pa je pri užitnini, ki znaša okroglo 11½ milijonov. V dohodkih za leto 1889. proračuna se več: pri direktnih davkih 2,381.000 gld. pri vžitnini nad 12 milijonov, pri tabaku 3 milijone, pri železnicah nad 5 milijonov, pri podporah in dotacijah 2.6 milijonov, po vsem, namreč po odbitku okroglo za 2 milijona nižje proračunanih dohodkov, kaže proračun skupno poviksanje dohodkov za 25.5 milijonov.

— Zapuščina umrlega A. Dreota kaže po sodnijski cenitvi vrednost 658.000 gld.

— Deželni odbornik in muzejni kustos gosp. Karol Deschmann je uže pred 4 tedni težko obolel in uže od 1. februvarija ne more deželnega odbora in muzeja pohajati, bil je uže tudi s svetimi zakramenti previden. Zdaj se je bolezen nekoliko na bolje obrnila.

— Važno za gospodarje. Kranjska c. kr. kmetijska družba v Ljubljani nam poroča, da oddaja tudi letos deteljno seme, katero je potrjeno od dunajske c. kr. pregledne postaje kot prosto predenice (žide). Setev takega semena je edina pomoč proti predenici. Kilogram štajerske (dveletne) detelje velja za družbene ude 63 kr., za neude 68 kr.; kilogram lucerne ali nemške (večne) detelje velja za družbene ude 93 kr., za neude 98 kr. Kdor to deteljo v Ljubljani pri kmetijski družbi naroči, pošlje na polovico zneska za aro. Ravno tukaj je tudi dobiti semenski krompir najboljših vrst 100 kgr. za ude 2 gld. 50 kr., za neude 3 gld.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — Zadnje seje državnega zbora bile so po vsem malo pomenljive. Prejšnji četrtek razpravljala se je vladni predlog zaradi olajšave pristojbin pri preličevanju ali konverziji tirjatev. Pri tej priliki je dr. Menger, ki si šteje v posebno zasluženje, vtikati se v vsako vprašanje, bodisi da kaj razume o njem ali ne, tudi stavil predlog, da naj se besede vladnega predloga prenarede.

Ta nenadoma v razpravo vržen predlog se je sprejel, ker je zanj glasoval tudi en del desnice. Kmalu po sprejetju pa se je predlagatelj sam vstrašil posledic sprejetega svojega predloga in takoj skušal je vse sile obrniti v to, da se ravno sprejeti njegov predlog zopet predrugačil. Ko je dr. Keil govoril izredno dolgočasni govor, dognal je bil z poročevalcem v rešitev iz nastale zmešnjave to, da poročevalec sam predlaga, naj zbornica sklene, ves predlog z že sprejetem delom vred vrniti budgetnemu odseku v ta namen, da o njem iz novega posvetuje in zbornici stavi predloge. To se je tudi zgodilo takoj drugi dan. Načelnik odsekov predlaga, da se oni predmet zopet stavi na dnevni red in da se o sklepih sme ustno poročati; potem sprejel se je zakon po kratki razpravi.

V ponedeljek predložila je vlada tudi predlog o vredbi plač za bogoslovske profesorje. Vredjene so prav po kopitu odločenem za druge profesorje in tako dobivajo po 1000 gld. letne plače, pa pet petletnic po 200 gld. in pa službene doklade letnih 200 gld.

Obrtnijski odsek državnega zbora sklical je zadnje dni enketo iz med delavskih krogov, da bi se poučil o osnovi bolniških blagajnic in pa delavskih zbornic.

Pozvani so bili različni „gospodje“, med njimi tudi nekateri, ki so sprožili tu in tam kaj koristnega.

Nekateri pa so bili izbrani že čudovito — nepremišljeno. Eden bil je celo tak, da mu je bilo od policije zabranjeno bivanje v dunajskem mestu, ker je bil prištet anarhistom. Večinoma bili so „gospodje“ taki, ki delajo veliko socialno politiko ter tešijo delavce tje, od koder si jih postavodajstvo prizadeva odvrniti z vsakojako postavno pomočjo.

Izvedencem bilo je tudi v posebno veselje, strogo soditi o parlamentu in posameznih poslancih pri priliki, ko bi bili imeli odgovarjati na stavljen jim strogo stvarna vprašanja. Tudi leto 1789 in njegove grozovite dogodbe na Francoskem pribajalo je v obliki pretenja iz ust nekaterih teh delavskih strokovnjakov, tako, da je prepričanje nastalo, da take ekspertize ne dosežejo drugzega kot to, da pripomorejo povekšavati deloma že tako pretiravane tirjatvo delavskih krogov ter pridevati nekaterim osebam pomenljivost med delavci, katere nikakor nimajo.

Danes prične se splošna razprava o državnem proračunu ter ima trajati do sobote — 4 dni. Po prestanku 4 dni, nadaljujejo se s četrtkom po pepelnični sredi seje neprenehoma toliko časa, dokler se ne zgotovi državni proračun.

Ogerska. — Razgrajanje po ulicah v Budapeštu je prenehalo, soditi je, da je cesar tamošnjim uradom to strogo zaukazal. Sprevidi, ki so bili priredjeni za to nedeljo po poslancih opozicije, minuli so brez motenja javnega miru in reda, mnogo pa jih je, kakor na priliko oni v Požunu, splavalo po vodi, ker nikogar ni bilo, ki

bi se bil maral vdeležiti ga. V razpravi vojnega zakona sprejet je bil § 14. po predlogu poslanca Tisza (min. načelnika). Seveda si je glavni nasprotnik njegov grof Albert Appony privoščil mnogo ostrih besed o delovanju sedanje vlade.

Tisza je sicer napade zavrnil prvi dan očitvidno precej razburjen, drugi dan pa zopet popolnoma hladnokrven. Na pomoč pa mu je, ker sta boritelja vendar-le oba prišla ranjena z boja, prihitelo časništvo, celo časništvo, ki služi knezu Bismarku, z očitanjem, da je Appony nasprotnik avstrijsko-nemške zaveze.

Zoper to očitanje obračal se je Appony v državnem zboru ta ponedeljek ko se je razpravljajal predlog o indemniteti. Govornik nazglašal je, da je na Ogerskem ni stranke, katera bi ne odobraval z navdušenjem naše zveze z Nemško-Laško. Pričel pa je Appony s tem, da je ugovarjal trditvi, kakor da bi se v deželi ne mogla najti oseba, ki bi bila v stanu osnovati ministerstvo, katera bi mogla pod svojo zastavo združiti razumne elemente zdravega političnega teženja v parlamentu in zunaj njega. Sklepal pa je z bededami: Mislim toraj, da tem zavezam (z Nemško-Laško) in pa veljavi države v teh zavezah oni prav slabo služijo, ki stvar tako kažejo, kakor bi te zaveze slonele samo na dveh očeh enega državnika, med tem ko so vendar politika vsega ogerskega naroda.

XLI. izkaz

doneskov za spominek pokojnega dr. Janeza viteza Bleiweisa Trsteniškega.

znesek

Po sklepu računa naznanjenega v odborovi seji dne 24. januarija 1889 znašajo dohodki do omenjenega dne z vštetimi, od, v kranjski hranilnici na knjižico št. v.: 123.707 naloženega denarja do konec leta 1888 doteklimi obresti vred . . .	2400 gld. 32 kr.
Prečastiti gospod Josip Marn, c. kr. profesor in častni kanonik v Ljubljani . . .	5 „ — „
Prečastiti gospod Andrej Pipan, župnik na Polici pri Višnjigori	2 „ — „
Gospod Leopold Urbas, c. kr. rudniški uradnik v pokoji v Idriji	5 „ — „
Skupaj	2412 gld. 32 kr.

V Ljubljani dne 18. februvarija 1889.

Luka Robič,
blagajnik.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja, ob 3. uri popoldne.

Za splošno budgetno razpravo oglašeni 35 proti 40 zagovornikov. Več dni bolehen Hohenwart, je danes navzoč.